

Janusz Ostrowski^{1,2}, Bolesław Rutkowski^{2,3}¹III Oddział Chorób Wewnętrznych i Nefrologii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławku²Sekcja Historyczna Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego³Katedra i Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Poczet Członków Honorowych Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego Część V. Prof. dr hab. med. Alfred Siciński

Honorary Members of the Polish Society of Nephrology Part V. Professor Alfred Siciński

ABSTRACT

This paper opens the second year of publication series on Honorary Members of the Polish Society of Nephrology. The beginning of the series in 2013 coincided with the 30th anniversary of the Polish Society of Nephrology. It is the authors' intention to publish papers presenting outstanding Polish and foreign nephrologists who are Honorary Members of the Polish Society of Nephrology. The articles pub-

lished quarterly have up to date portrayed three Polish researchers: professors Tadeusz Orłowski, Jan Nielubowicz and Zygmunt Hanicki, as well as professor August Heidland of Germany. This paper sets out to depict the figure of Professor Alfred Siciński, the former Head of the 1st Department of Internal Medicine at the Medical University in Warsaw.

Forum Nefrologiczne 2014, vol. 7, no 1, 61–64

Key words: Polish Society of Nephrology, honorary members, history of nephrology

W pierwszym numerze „Forum Nefrologicznego” w 2014 roku kontynuujemy serię artykułów przedstawiających sylwetki Członków Honorowych Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego. Po zaprezentowaniu trzech polskich przedstawicieli z tego grona, profesorów Tadeusza Orłowskiego, Jana Nielubowicza i Zygmunta Hanickiego oraz profesora Augusta Heidlanda z Niemiec, ty razem przedstawiamy postać Profesora Alfreda Sicińskiego — byłego Kierownika I Kliniki Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej w Warszawie [1, 2].

Alfred Siciński urodził się 1 czerwca 1920 roku we Lwowie w rodzinie urzędniczej. Do szkoły powszechnej uczęszczał w Brodach, gdzie ukończył gimnazjum, a następnie — w 1939 roku — Liceum im. Józefa Korze-

niowskiego, otrzymując świadectwo dojrzałości. W tym samym roku został przyjęty na pierwszy rok studiów medycznych w Lwowskim Państwowym Instytucie Medycznym. Tutaj ukończył pierwszy rok studiów, jednak działania wojenne zmusiły Go do przerwania studiów. W 1942 roku przyjechał do Warszawy, gdzie początkowo pracował zarobkowo w restauracji hotelu „Europa” jako bufetowy. Podczas okupacji niemieckiej był żołnierzem Gwardii Ludowej i Armii Ludowej (AL) jako członek specjalnej grupy bojowej, pełnił też funkcje wywiadowcze. Brał udział w Powstaniu Warszawskim jako żołnierz AL. W czasie wojny stracił oboje rodziców.

Jeszcze w czasie II wojny światowej, w lutym 1945 roku, został przyjęty na drugi

▶▶ Alfred Siciński
urodził się
1 czerwca 1920 roku
we Lwowie ◀◀

Adres do korespondencji:

dr n. med. Janusz Ostrowski
III Oddział Chorób Wewnętrznych
i Nefrologii
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny
ul. Wieniecka 49, 87–800 Wrocławek
tel.: 54 412 96 00, faks: 54 412 96 10
e-mail: ostryjan@poczta.onet.pl

▶▶W lutym
1985 roku
ówczesna Rada
Państwa nadała
mu tytuł profesora
zwyczajnego◀◀



Rycina 1. Portret Profesora Alfreda Sicińskiego (ze zbiorów prof. Joanny Matuszkiewicz-Rowińskiej)

rok studiów na Wydział Lekarski Uniwersytetu Warszawskiego. W czasie studiów pracował społecznie, między innymi w Zarządzie Koła Medyków jako przewodniczący koła wyższych lat studiów, kierował także Ogólnopolskim Związkiem Akademickich Kół Służby Zdrowia. Studia medyczne ukończył w 1949 roku, uzyskując 8 lutego tegoż roku dyplom lekarza (ryc. 1).

Po zakończeniu studiów rozpoczął pracę w I Klinice Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej w Warszawie przy ulicy Lindleya, którą kierował wówczas prof. Andrzej Biernacki, a w późniejszym okresie prof. Tadeusz Orłowski — dwaj wybitni polscy interniści. W 1951 roku prof. Siciński uzyskał tytuł doktora medycyny, w 1965 ukończył przewód habilitacyjny, w 1974 został profesorem nadzwyczajnym, a w lutym 1985 roku ówczesna Rada Państwa nadała mu tytuł profesora zwyczajnego. Na początku swej kariery zawodowej, w 1953 roku — wspólnie z profesorami Tadeuszem Orłowskim i Janem Nielubowiczem — uczestniczył w przeprowadzeniu pierwszej w Polsce dializy otrzewnowej u człowieka. Uzyskał specjalizacje II stopnia w zakresie chorób wewnętrznych i medycyny sportowej. Warto wspomnieć, że prof. Siciński odbywał staże naukowe poza Polską, między innymi w latach 1954–1955 pracował w Szpitalu PCK w Koreańskiej Republice Ludowo-

-Demokratycznej, a w 1960 roku, jako stypendysta Fundacji Rockefellera, odbył staż w klinice światowej sławy profesora Johna Laragh z *Columbia University* w Stanach Zjednoczonych. W 1975 roku, po utworzeniu Instytutu Transplantologii, Profesor został Kierownikiem macierzystej Kliniki. W tym czasie zaangażował się w tworzenie nowego Zespołu oraz należącego do niej ośrodka dializ i pracy na nowym stanowisku. Po wielu latach ciężkiej pracy w trudnych warunkach Klinika została przeniesiona do nowego szpitala klinicznego przy ulicy Banacha, gdzie stała się jednym z największych i najnowocześniejszych ośrodków internistyczno-nefrologicznych i dializacyjnych w Polsce. Do najczęstszych tematów badawczych w ciągu całej kariery zawodowej Profesora należały problemy nefrologii klinicznej i patofizjologii nerek, w tym zaburzenia gospodarki lipidowej w mocznicy, gospodarka wodna w ostrych i przewlekłych nefropatiach, a także leczenia niewydolności nerek za pomocą dializ. Jego badania zaowocowały opublikowaniem ponad 120 prac naukowych w polskich i zagranicznych czasopismach medycznych, a także 45 prac poświęconych postępom w nefrologii, które regularnie publikowano w „Polskim Archiwum Medycyny Wewnętrznej”. Prace te były bardzo cenione przez polskie środowisko nefrologiczne w tamtym czasie. W latach 50. ubiegłego wieku Profesor poświęcał się dydaktyce studentów medycyny i stomatologii. W latach 1963–1975 organizował zajęcia dydaktyczne w Klinice, przez wiele lat był również opiekunem Studenckiego Koła Naukowego przy I Klinice Chorób Wewnętrznych, a także brał udział w szkoleniu podyplomowym organizowanym przez Centrum Medyczne Szkolenia Podyplomowego [3–5] (ryc. 2, 3).

Profesor Alfred Siciński był kierownikiem specjalizacji 30 lekarzy kształcących się w dziedzinie chorób wewnętrznych i nefrologii. Był także promotorem 11 prac doktorskich, opiekunem jednego przewodu habilitacyjnego, recenzentem 40 rozpraw doktorskich i 20 habilitacyjnych. Wielu Jego uczniów pełni obecnie samodzielne funkcje — kierowników klinik i innych jednostek. W czasie, gdy Profesor pełnił funkcję Zastępcy Przewodniczącego Krajowego Zespołu ds. Nefrologii, uczestniczył w tworzeniu nowych stacji dializ w regionie, między innymi w Płocku, Radomiu i Działdowie. W ramach Zespołu był także Przewodniczącym Grupy

Roboczej ds. Dializy Otrzewnowej. Za swoje osiągnięcia naukowe został wyróżniony nagrodą indywidualną I stopnia Wydziału Nauk Medycznych Polskiej Akademii Nauk, nagrodą Fundacji Polsko-Amerykańskiej im. Alfreda Jurzykowskiego, nagrodą dydaktyczną I stopnia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej (MZiOS), nagrodą Wydziału Nauk Medycznych Polskiej Akademii Nauk, a także wielokrotnie nagrodami dydaktycznymi rektora Akademii Medycznej w Warszawie. Wiele razy wykładał na zjazdach naukowych, między innymi we Włoszech, Niemczech i Stanach Zjednoczonych (ryc. 4).

Poza kierowaniem Kliniką pełnił także wiele innych funkcji. W latach 1965–1969 był członkiem Komisji Dyscyplinarnej dla studentów I instancji, a w latach 1967–1980 — członkiem Komisji Kwalifikacyjnej ds. kandydatów na zagraniczne wyjazdy szkoleniowo-naukowe przy Departamencie Szkolnictwa i Nauki MZiOS. Był także członkiem Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia i Opieki Społecznej, członkiem Zarządu Sekcji Nefrologicznej Towarzystwa Internistów Polskich, Sekretarzem Komisji Nefrologicznej Komitetu Patofizjologii VI Wydziału Polskiej Akademii Nauk, członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Internistycznego, Międzynarodowego Towarzystwa Nefrologicznego, Europejskiego Towarzystwa Dializ i Transplantacji oraz Międzynarodowego Towarzystwa Sztucznych Narządów.

Za swoją aktywną działalność i osiągnięcia w pracy zawodowej został odznaczony między innymi Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem Zasłużonego Nauczyciela i odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”.

Profesor Alfred Siciński zmarł nagle 9 maja 1995 roku, dokładnie w 50. rocznicę zakończenia II wojny światowej, w której brał czynny udział. Uczniowie i współpracownicy Profesora uważają Go „za skromnego, uczciwego i niezwykle lojalnego wobec swoich nauczycieli, a potem współpracowników człowieka, podejmującego się trudnych i mało spektakularnych zadań, nie dbając przy tym o stanowiska i zaszczyty”. Wszyscy, którzy znali Profesora, mogą tę opinię potwierdzić i dodać, że cechy te w połączeniu z licznymi osiągnięciami naukowymi sprawiły, że był postacią wybitną w polskim środowisku medycznym, a zwłaszcza nefrologicznym [6].



Rycina 2. Profesor Alfred Siciński (z prawej) w rozmowie z profesorem Tadeuszem Orłowskim (ze zbiorów prof. Jadwigi Kuczyńskiej-Sicińskiej)



Rycina 3. Profesor Alfred Siciński (z prawej) w czasie otwarcia Stacji Dializ w Działdowie (ze zbiorów dr. Antoniego Koźmińskiego)



Rycina 4. Kopia strony tytułowej pracy Profesora na temat możliwości leczenia niewydolności nerek za pomocą dializ z 1969 roku

STRESZCZENIE

Niniejsze opracowanie rozpoczyna drugi rok naszych publikacji dotyczących Członków Honorowych Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego (PTN). Dobrą okazją do zainicjowania serii była obchodzona w 2013 roku 30. rocznica powołania do działalności PTN. Zamierzaniem autorów jest publikowanie co kwartał opracowań przedstawiających postacie wybitnych polskich i zagranicznych nefrologów, którym nadano tytuł Członka Honorowego PTN. Dotychczas zaprezentowano trzech

polskich uczonych, profesorów Tadeusza Orłowskiego, Jana Nielubowicza i Zygmunta Hanickiego, oraz jednego uczonego spoza Polski — profesora Augusta Heidlanda z Niemiec. W niniejszym numerze przedstawiono biogram Profesora Alfreda Sicińskiego, byłego Kierownika I Kliniki Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej w Warszawie.

Forum Nefrologiczne 2014, tom 7, nr 1, 61–64

Słowa kluczowe: Polskie Towarzystwo Nefrologiczne, członkowie honorowi, historia nefrologii

Piśmiennictwo

1. Ostrowski J., Rutkowski B. Poczet Członków Honorowych Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego. Część I. Prof. dr hab. med. Tadeusz Orłowski. Forum Nefrol. 2013; 1: 71–75.
2. Ostrowski J., Rutkowski B. Poczet Członków Honorowych Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego. Część IV. Prof. dr hab. med. August Heidland. Forum Nefrol. 2013; 4: 273–276.
3. Kuczyńska-Sicińska J. Prof. dr hab. med. Alfred Siciński. Materiał niepublikowany.
4. Żakowski J. Rozmowy z lekarzami. Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, Warszawa 1987.
5. Siciński A. Leczenie dializą w niewydolności nerek. Pol. Tyg. Lek. 1969; 42: 1597–1599.
6. Ostrowski K., Matuszkiewicz-Rowińska J. Profesor Alfred Siciński. Pol. Arch. Med. Wewn. 1996; 95: 174–175.